

REMONSTRANTSE ARMINIUSKERK

25 december 2023

Kerstmorgen

Behoeftte aan een Messias?

Voorganger: dr. Tjaard Barnard

Jos van der Kooy, orgel

Nicky Bouwers, alt

Welkom en aansteken van de kaars

Muziek: 'Auf ein Altes Bild' Hugo Wolff (1860-1930)

In grüner Landschaft Sommerflor,
Bei kühlem Wasser, Schilf, und Rohr,
Schau, wie das Knäblein Sündelos
Frei spielt auf der Jungfrau Schoß!
Und dort im Walde wonnesam,
Ach, grünnet schon des Kreuzes Stamm!

Aanvangslied (staande) Lied 478 'Kom verwondert u hier mensen' Gemeente : vers 1 en 4
Alt: vers 2 en 3

1 Komt, ver - won-dert u hier, men-sen,
ziet, hoe dat u God be - mint,
ziet ver - vuld der zie-len wen-sen,
ziet dit nieuw-ge-bo - ren kind!
Ziet, die 't woord is, zon - der spre-ken,
ziet, die vorst is, zon-der pracht,
ziet, die 't al is, in ge-bre-ken,
ziet, die 't licht is, in de nacht,
ziet, die 't goed is, dat zo zoet is,
wordt ver - sto-ten, wordt ver - acht.

2. Ziet, hoe dat men met Hem handelt,
hoe men Hem in doeken windt,
die met zijne godheid wandelt
op de vleugels van de wind.
Ziet, hoe ligt Hij hier in lijden
zonder teken van verstand,
die de hemel moet verblijden,
die de kroon der wijsheid spant.
Ziet, hoe tere is de Here,
die 't al draagt in zijne hand.

3. Die de hemel heeft geschapen
en versiert het firmament,
moet hier in een kribbe slapen,
wordt in hooi en stro gewend.
Die de schone serafijnen
altijd heeft tot zijn gebod,
heeft de beesten als de zijnen,
laat zich steken in dit kot,
in de doeken, in de hoeken
van dit huiskens zonder slot.

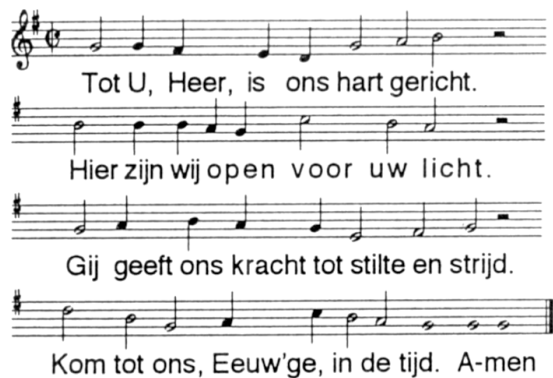
4. O Heer Jesu, God en mensen,
die aanvaard hebt deze staat,
geef mij wat ik door U wensen,
geef mij door uw kindsheid raad.
Sterk mij door uw tere handen,
maak mij door uw kleinheid groot,
maak mij vrij door uwe banden,
maak mij rijk door uwe nood,
maak mij blijde door uw lijden,
maak mij levend door uw dood!

Votum en groet

Onze hulp is in de naam van de Heer
Die hemel en aarde gemaakt heeft
Die trouw houdt tot in eeuwigheid
En die niet loslaat het werk van zijn handen.

Genade zij u en vrede
Van God onze Vader
En van Jezus Christus, de Heer.
Amen

Antwoordlied

Tot U, Heer, is ons hart gericht.
Hier zijn wij open voor uw licht.
Gij geeft ons kracht tot stilte en strijd.
Kom tot ons, Eeuw'ge, in de tijd. A-men

Inleidende Bijbellezing: Lucas 2: 8-14

[8] Die nacht waren er herders in de buurt van Bethlehem. Ze pasten buiten op hun schapen. [9] Opeens stond er een engel tussen de herders, en het licht van God straalde om hen heen. De herders werden bang. [10] Maar de engel zei: 'Jullie hoeven niet bang te zijn, want ik breng jullie goed nieuws. Het hele volk zal daar blij mee zijn. [11] Vandaag is jullie redder geboren: Christus, de Heer. Hij is geboren in Betlehem, de stad van David. [12] En zo kunnen jullie hem herkennen: het kind ligt in een voerbak en is in een doek gewikkeld.'

[13] En plotseling was er bij de engel een hele groep engelen. Ze eerden God en zeiden: [14] ‘Alle eer aan God in de hemel. En vrede op aarde voor de mensen van wie God houdt.’

Gebed

Eeuwige God,

Na alle voorbereiding is het kerst geworden. Ons hoofd zit misschien nog vol met alles wat gedaan moest worden, met alles wat voor deze dagen voorbereid moest worden. Met de zorgen of het goed gaat. Met de zorgen of het echt gezellig zal zijn.

Maar nu zijn we hier, in uw huis. Samengekomen om te vieren. Samengekomen om met elkaar te overdenken wat het betekent. Om het tot ons door te laten dringen, hoe het verhaal van uw zoon, ons leven kan bepalen. Hoe wij kunnen leven, uit zijn liefde, naar zijn voorbeeld.

Wees aanwezig, o God. Laat het licht schijnen in ons hart.

Amen.

Lied 487 ‘Eer zij God in onze dagen

1 Eer zij God in on - ze da-gen,
eer zij God in de - ze tijd.
Men-sen van het wel - be-ha-gen,
roep op aar - de vre - de uit.
Glo - - - - ri-a
in ex - cel - sis De - o.
Glo - - - - ri-a
in ex - cel - sis De - o.

2. Eer zij God die onze Vader
en die onze koning is.
Eer zij God die op de aarde
naar ons toe gekomen is.
Gloria in excelsis Deo,
Gloria in excelsis Deo.

3. Lam van God, Gij hebt gedragen
alle schuld tot elke prijs,
geef in onze levensdagen
peis en vreê, kyrieleis.
Gloria in excelsis Deo,
Gloria in excelsis Deo.

Kerstvertelling voor de kinderen

(Japie, uit eerste boekje van Nelleke Viëtor)

Lied 485 'Zeg eens herder, waar kom jij vandaan'

The musical score consists of three staves of music in G major and 2/4 time. The first staff is marked 'allen' and contains the lyrics '1 Zeg eens her-der, waar kom jij van - daan?'. The second staff is marked 'solo' and contains the lyrics 'Ik heb eens ge - ke - ken in een ou-de stal,'. The third staff continues the melody with the lyrics 'daar zag ik een won-der, dat 'k ver-tel-len zal.' and ends with a double bar line.

Allen 2. Zeg eens herder, wat heb jij gezien?

Solo 'k Zag een os en ezel bij de voederbak.

't Was er koud en donker, tocht kwam door het dak.

Allen 3. Zeg eens herder, zag je daar nog meer?

Solo Ja, ik zag een kindje, huilend van de kou
en daarbij stond Jozef, die het warmen wou.

Allen 4. Zeg eens herder, zag je daar soms meer?

Solo 'k Zag toen dat Maria 't kind in de armen nam.
Os en ezel keken, ook een heel klein lam.

Allen 5. Zeg eens herder, is het lief en schoon?

Solo Schoner dan het zonlicht, schoner dan de maan,
schoner dan de hemel, waar de sterren staan!

Allen 6. Zeg eens herder, heeft het iets gevraagd?

Solo Ja het vroeg om liefde, schatten vraagt het geen.
Laten wij nu allen gaan tot Hem alleen

Creatafel

Voor de kinderen staat achter in de kerk een creatafel.

Bijbellezing: Uit de Proloog uit het begin van het Johannesevangelie 1: 1-14

[1] In het begin was Gods Zoon er al. Hij was bij God, en hij was zelf God. [2] In het begin was hij al bij God. [3] Alles is door hem ontstaan. Zonder hem zou er niets zijn. [4] Al het leven komt van hem. Het leven dat hij brengt, is het licht voor de mensen. [5] Hij is het licht dat schijnt in het donker. En het licht heeft het gewonnen van het donker. [...]

[9] Gods Zoon is het ware licht, dat schijnt voor alle mensen. Hij kwam naar de wereld, [10] die hij zelf gemaakt had. Maar toen hij in de wereld was, begrepen de mensen niet wie hij was. [11] Hij kwam bij zijn eigen mensen, maar die wilden niet in hem geloven.

[12] Toch waren er ook mensen die wel in hem geloofden. Zij mochten kinderen van God worden. [13] Dat betekent dat ze op een nieuwe manier geboren zijn. Niet op de gewone manier, uit een vader en een moeder. Maar op een hemelse manier, uit God.

[14] Gods Zoon is een mens geworden. Hij heeft bij ons gewoond. In hem hebben wij Gods hemelse macht gezien. Hij is Gods enige Zoon, die bij de Vader vandaan gekomen is. In hem waren Gods liefde en trouw volledig aanwezig.

Lied 488: 1,3 en 5 'In den beginne wat het woord'

Alt: vers 1 en 3

Gemeente: vers 5

1 In den be-gin-ne was het woord,
op aar-de is zijn stem ge-hoord
die spre-ken wil tot elk ge-slacht,
Hij werd ge - bo-ren in de nacht.

3. Hij is de Heer, Hij werd een knecht,
op Hem wordt alle last gelegd,
Hij woont te midden van het kwaad,
Hij troont in onze lage staat.

5. Dit licht dat in het duister sliep
is God die ons bij name riep,
Hij roept totdat hij wordt gehoord,
in den beginnen was het woord.

Bijbellezing: Filippenzen 2: 5-11

[5] Bedenk wat Jezus Christus gedaan heeft. Daaraan zien jullie hoe jullie met elkaar om moeten gaan.

[6] Jezus Christus was aan God gelijk. Maar hij vroeg niet om de hoogste macht en eer voor zichzelf. [7] Nee, hij gaf zijn hemelse positie op. Hij maakte zich zo onbelangrijk als een slaaf. Hij kwam als mens op aarde. En toen hij leefde als mens, [8] dacht hij nooit aan zichzelf. Hij was altijd gehoorzaam aan God, zelfs toen hij aan het kruis moest sterven.

[9] Omdat Jezus Christus dat deed, heeft God hem de hoogste plaats gegeven. God gaf hem de hoogste eer, de eer die voor God zelf bestemd is. [10] Daarom zal iedereen voor Jezus knielen: alle engelen in de hemel, alle mensen op aarde en iedereen in het land van de dood. [11] Dan zal iedereen zeggen: ‘Jezus Christus is de Heer.’ En zo zal iedereen God, de Vader, eren.

Lied 474: 1,3 en 5 ‘Loof God, gij Christenen maak hem groot’ Alt : vers 1,3 en 5
 Gemeente vers 2,4 en 6

1 Loof God, gij christenen, maak Hem groot
 in zijn ver-he-ven troon,
 die nu zijn rijk voor ons ont-sloot
 en zendt zijn ei-gen Zoon,
 en zendt zijn ei-gen Zoon.

2. Hij daalt uit 's Vaders schoot teneer
 op aard om kind te zijn,
 een kindje arm en naakt en teer
 al in een kribje klein,
 al in een kribje klein.

3. Verzakende zijn macht en recht,
 verkiest Hij zich een stal,
 neemt de gedaante aan van een knecht,
 de Schepper van het al,
 de Schepper van het al.

6. En nu ontsluit Hij weer de poort
 van 't schone paradijs.
 De cherub staat er niet meer voor.
 God zij lof, eer en prijs!
 God zij lof, eer en prijs!

4. Hij ruilt met ons op vreemde wijs:
 Hij neemt ons vlees en bloed
 en geeft ons in zijns Vaders huis
 zijn eigen overvloed,
 zijn eigen overvloed.

5. Hij wordt een knecht en ik een heer:
 wat win ik veel daarbij!
 Waar vindt men zoveel gulheid weer
 als Jezus heeft voor mij,
 als Jezus heeft voor mij.

Preek

Een kerkdienst met kerst heeft iets van een klassieke oudejaarsconference. Iedereen kijkt er naar uit. Vraagt zich van te voren af wie deze keer de show leidt. Het is een eenmalig gebeuren waar je een jaar naar toe leeft. De bezoekers komen meestal maar één keer per jaar en dan moet het direct goed zijn. Een tweede kans krijg je als voorganger niet.

Er wordt teruggekeken op wat er het afgelopen jaar gebeurd is en er is misschien een kleine vooruitblik. Er is een perspectief, er wordt een verhaal verteld en er is een boodschap. Het moet actueel zijn.

Hoewel vroeger natuurlijk echt alles beter was. Wat Wim Kan, kon tenslotte, Kan alleen. En dat geldt ook voor die kerstdiensten, waarin de predikant met kerst ongelukkigerwijze iets nieuws probeert. Bijvoorbeeld nieuwe liederen. Of gaat zeuren over die voederbak, in plaats van de kribbe die we graag willen horen. Dan haakt het publiek snel af. Een beetje oudejaarsconference is confronterend. Je kunt er enorm om lachen, maar hij houdt je ook een spiegel voor. Een spiegel waar je jezelf in ziet en van dat beeld wordt je niet altijd blij. Maar je kunt er wel wat van leren.

Er zijn natuurlijk ook verschillen. Meestal is de conference net wat leuker. Bij de conference gaat het niet om de liedjes, maar zit iedereen op de grappen te wachten. Bij de dienst gaat het eigenlijk om de liedjes, terwijl de preek misschien snel wat saai wordt. Belangrijk verschil is natuurlijk ook dat de kaartjes van de conference een stuk duurder zijn dan wat u van plan bent straks in de collectezak te stoppen. Al zal ik - u kent me - straks toch nog even mijn best doen om het geld uit uw zak te kloppen.

Ter zake: vandaag is mijn preek getiteld: 'Hebben wij behoefte aan een messias?' Ik wil er in drie delen wat over zeggen.

- Deel één is een kleine karakterschets van het huidige politieke klimaat vanuit het perspectief dat de kiezer telkens op zoek is naar een nieuwe messias
- Deel twee gaat in op een klein onderzoek door de Evangelische Omroep dat door sommigen als heel schokkend werd gezien. Hebben we nog wat met die aloude messias?
- Deel drie is de conclusie dat we pas wat hebben aan een messias als die juist niet populair of gemakkelijk is.

Deel 1 Op zoek naar een nieuwe Messias

Het is best gek dat we in de Nederlandse politiek iets zien dat lijkt op 'telkens op zoek naar een nieuwe messias'. Alleen al in het afgelopen jaar hebben we een komen en gaan gezien van kandidaten voor het messiasschap.

Caroline van der Plas leek op een nieuwe verlosser in het verwoorden van klassieke Nederlandse, agrarische waarden. Mensen waren dolenthousiast. De Eerste Kamer zit vol met haar aanhangers. Maar toen ook de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats zouden vinden, besloot de kiezer dat zij toch een valse messias was en moest ze het met veel minder stemmen doen.

Hierop deed de volgende kandidaat zijn intrede. Pieter Omtzigt kwam heel snel langs zij aanschrijven. De opiniepeilingen beloofden veel. Hij was de nieuwe man die - ondanks het vriendelijke advies 'functie elders' - het heil zou brengen. Maar hoewel het resultaat voor een nieuwe partij toch zeer indrukwekkend is, viel het aan het einde toch weer wat tegen.

Nee, de race om het messiasschap werd vooralsnog gewonnen door de pseudo-blonde-god uit Limburg. Een kwart van de mensen heeft hem gekandideerd voor het messiasschap, ook wel premierschap genoemd. Intussen moeten we maar afwachten wat het gaat worden.

Deze kleine opsomming laat wel zien, dat hier de oude waarheid geldt: zo gewonnen, zo geronnen. De kans dat deze messiassen het een jaar volhouden, lijkt me niet groot. Laat staan 2000 jaar, waar het toch om gaat bij de werkelijke messias, wiens verjaardag we vandaag vieren.

Deel 2 Hebben we nog wat met die aloude messias?

De afgelopen week presenteerde het *Nederlands Dagblad* een schokkend onderzoek dat de Evangelische Omroep had gehouden. Hoeveel mensen zouden zich in Nederland nog iets laten gezeggen door onze echte messias? De onderzoekers waren zeer geschokt en gefrustreerd. Slechts 20 % van de jonge mensen in Nederland zou zich nog iets laten gezeggen door meneer J. van Nazareth. Zij verklaren heel goed te kunnen leven zonder Jezus. Zij geloven het allemaal wel, of eigenlijk dus niet. Op zich natuurlijk niet geheel verrassend, want we weten natuurlijk allemaal dat het niet zo goed gaat met het christelijke geloof in West-Europa.

Overigens lijkt dit onderzoek van de Evangelische Omroep vooral bedoeld te zijn om het eigen werk relevant te maken. Zij presenteerden namelijk direct een nieuw project: Jezus 2033. Dat in de komende tien jaar 'het verhaal van Jezus opnieuw relevant wil maken voor alle Nederlanders'. U vraagt zich misschien af: waarom 2033? Dan is het 2000 jaar geleden dat Jezus stierf aan het kruis.

Je kunt je dus afvragen wat er eerst was: het onderzoek of het project. Maar dit geheel terzijde

Overigens leverde dat de dagen daarna nog een paar leuke reacties op in deze voormalige Gereformeerd Vrijgemaakte krant. De term: 'Jezus relevant maken' vond men niet OK. En men maakte zich zorgen over de inhoud van dat relevant maken. Dat moest toch op zijn minst gaan om de vergeving en zo. Dus niet alleen de eenvoudige PR van de EO.

In de politiek is er dus een zoektocht naar de verlosser. Bij de Evangelische Omroep proberen ze de bestaande verlosser aan de man te brengen. In beide gevallen gaat het steeds om een soort populariteit die gezocht wordt.

Maar laten we eerlijk zijn, als het om getallen gaat, was Jezus in zijn eigen tijd al niet direct populair. Zijn boodschap werd bij tijd en wijle misschien wel door best wat mensen beluisterd, maar toch niet direct aangenomen. Bij zijn wieg was het rustig. Er kwamen wat herders en een paar wijzen uit het Oosten langs, maar dat was het dan ook. Ondanks die hemelse legermachten die luid zongen met hun hemelse Gloria. Zelfs de fameuze ster van Bethlehem trok weinig bekijks. Kortom: getalsmatig viel het niet echt op. In de huidige opiniepeilingen zou hij niet goed scoren.

Laten we nog eens eerlijk zijn: wellicht was de boodschap van Jezus ook niet zo aantrekkelijk. Een koningszoon geboren in Betlehem. In een stal, een voederbak. Geen plek in de herberg. Erg veel smoel had het niet. Lucas vertelt het zo mooi, zo tegenover de paleizen van Augustus en Quirinius die het bewind over Syrië voerde. En ook de rest van het verhaal, maakte het niet bijster aantrekkelijk. Jezus die zijn leerlingen opriep tot radicale keuzes. Niet een beetje gemakkelijk erbij. Maar eigenlijk moest het leven van zijn volgers ondersteboven. Radicaal kiezen voor de ander. Je vijand liefhebben. Niet zomaar een beetje je best doen, maar er echt voor gaan. Een kleine groep om hem heen hield vast tot het einde. Maar onder het kruis was het rustig. Zijn leerlingen durfden niet. Zo rustig als het was in de stal, zo rustig was het ook toen.

Deel 3 Een echte messias is niet populair

Ik las u daarnet uit de proloog van het Evangelie van Johannes, zijn kerstevangelie. Waar Mattheüs en Lucas in romantische plaatjes vertellen over de geboorte van het kind, is Johannes filosofisch. Johannes vertelt ons nu, met kerst, wat het feest betekent, wat we hier vieren.

De aanwezigheid van de mens Jezus toont Gods betrokkenheid op deze wereld. God is niet ver weg in de hemel. God is onder ons. We kunnen hem dus ervaren en kennen.

Maar ook hier werd het niet herkend en nog minder begrepen. In de populariteitstesten zou Jezus nooit zijn boven komen drijven. Johannes zegt het: Hij heeft onder ons gewoond, maar de mensen begrepen niet wie hij was. Hij kwam bij zijn eigen mensen, maar die wilden niet in hem geloven.

Het verhaal van Jezus is lastig en je hebt niet zomaar door wat de bedoeling is. Je moet er op kauwen en herkauwen. Je moet het overdenken en je moet het onderzoeken. Je moet je ervoor openstellen, voordat je het werkelijk ziet. Je moet het aandurven.

Als je werkelijk kerst wilt vieren, als je je werkelijk open wilt stellen voor het verhaal van Jezus, dan kun je niet blijven staan bij de romantiek in die stal in Bethlehem. Dan hoort het hele leven van Jezus erbij. Dan hoort erbij, wat het ten diepste betekent. Dan gaat het om een volstrekt nieuwe kijk op deze wereld. Dan moeten er ogen echt open gaan. Dan pas breekt het licht door.

Dan is het iets wat ons werkelijk raakt. Wat ook aan ons bestaan vragen stelt. Beseffen wij wel, wat dat betekent, wanneer God zich zo openbaart in het aardse leven? Wanneer het goddelijke zichtbaar wordt juist door het allerkleinste? Wanneer het machtige niet meer centraal moet staan, maar het kleine en nederige? Wanneer degene die God present stelt, zich niet groot maakt, maar het aandurft om klein te zijn. Het aandurft om zijn leven op het spel te zetten, tot aan de dood aan het kruis, zoals Paulus het schrijft.

In zekere zin werd Jezus dus relevant door niet relevant te willen zijn naar de normen van de toenmalige wereld en ook die van onze wereld. Door steeds weer centraal te stellen, wat door mensen toen en nu steeds naar de marge gedrukt werd. De mensen die het juist niet goed hadden getroffen in deze wereld. De mensen die aan de foute kant van de samenleving stonden. Het kleine en het vergankelijke dat verwees voor hem steeds opnieuw naar Gods liefde. Gods ontferming die er voor iedereen is. En in het bijzonder voor degenen die door de mensen worden vergeten.

Dat is geen gemakkelijke boodschap. Dat is geen boodschap waar je stemmen mee wint. Maar het is wel een boodschap waarvan je kunt aanvoelen dat die waar is. Ook als je er niet direct aan wilt, ook als je je leven niet direct morgen wilt veranderen

Het is een boodschap die vraagt om eerlijkheid en bescheidenheid. De eerlijkheid om te beseffen, dat wij het misschien wel heel goed hebben, maar dat dat niet vanzelfsprekend is. Dat het niet zo is dat wij dat verdiend hebben. Dat onze bevoorrechte positie ons ook verplichtingen oplegt. Door net zoals Jezus ons zijn leven lang leerde, om te zien, naar mensen die het minder gemakkelijk hebben. Om begrip te hebben, voor al onze medemensen, zoals hij dat ook had. Om niet te veroordelen, wanneer iets of iemand anders is dan we graag zouden willen.

De boodschap van Jezus zal pas relevant zijn, als het juist niet een gemakkelijke, populaire boodschap is. Pas als het in tegenspraak is met wat wij graag willen horen, mogen wij erop rekenen dat het kerstkind ook ons vandaag nog iets te zeggen heeft.

Amen.

Stilte

Muziek: ‘Schlafendes Jesuskind’

Hugo Wolff (1860-1930)

Sohn der Jungfrau, Himmelskind! am Boden
Auf dem Holz der Schmerzen eingeschlafen,
Das der fromme Meister, sinnvoll spielend,
Deinen leichten Träumen unterlegte;
Blume du, noch in der Knospe dämmernd
Eingehüllt die Herrlichkeit des Vaters!
O wer sehen könnte, welche Bilder
Hinter dieser Stirne, diesen schwarzen
Wimpern sich in sanftem Wechsel malen!

Afkondiging overlijden

Ongeveer 10 dagen geleden, gemeente, is overleden mevrouw Geradina Maria Pols. Zij is 95 jaar geworden en ze was lid van de gemeente.

Gera Pols heeft gedurende vele jaren de diensten hier wekelijks bezocht. Zij schonk vaak de koffie in de kerkenraadskamer na de dienst. Toen er nog een handwerkkring was, was zij een van de trouwe deelnemers die elke week hier in de kerk aanwezig waren om allerlei mooie dingen te maken.

Ongeveer 15 jaar geleden kwam zij opeens niet meer. Het leven was voor haar angstig en moeilijk geworden. Ondanks allerlei pogingen hebben wij haar verder niet bij ons werk kunnen betrekken. Zij bleef lid, maar wij konden weinig voor haar betekenen.

Komende vrijdagmorgen zal haar afscheidsdienst plaatsvinden in de kerkenraadskamer van deze kerk.

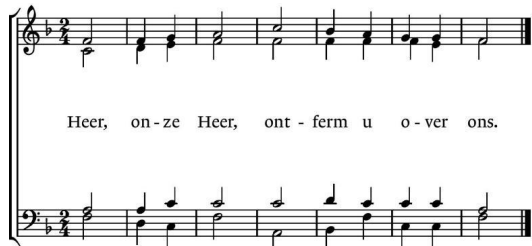
Ik wil u vragen om op te staan om haar te gedenken.

*Al gaat mijn weg
door een donker dal,
ik vrees geen gevaar,
want U bent bij mij,
uw stok en uw staf,
zij geven mij moed.
(Psalm 23: 4)*

Voorbeden en stil gebed, afgesloten met gezamenlijk gebeden 'Onze Vader' (Oecumenische versie)

Tijdens de voorbeden

Lied 367b

Heer, on - ze Heer, ont - ferm u o - ver ons.

Eeuwige God,

We willen stil zijn voor u. We willen stil zijn, om te bidden om uw ontferming. We willen denken aan wie het moeilijk hebben. De mensen die leven in landen waar het oorlog is. In Oekraïne, in Gaza, in Israël.

Zo bidden wij tezamen

[...]

We willen stil zijn voor u. We willen stil zijn, om te bidden om uw ontferming. We denken aan mensen die het moeilijk hebben. Mensen die getroffen zijn door ziekte. Mensen die vervelende behandelingen moeten ondergaan. Mensen die zich zorgen maken of het goed komt. Mensen die de dood in de ogen kijken.

Zo bidden wij tezamen

[...]

We willen stil zijn voor u. We willen stil zijn, om te bidden om uw ontferming. We denken aan mensen die het moeilijk hebben. Die rouwen om de mensen die zij moeten missen. Om de geliefden die overleden zijn. We bidden u voor wie eenzaam zijn. Die angstig zijn. Die gevangen zitten in hun eigen gedachten.

Zo bidden wij tezamen

[...]

We willen stil zijn voor u. We willen stillen zijn om te bidden om uw ontferming. Wil ons allemaal licht geven. Wil het licht van kerst laten schijnen in onze harten. Wil met ons zijn, want zonder u kunnen wij niet.

Zo bidden wij tezamen [...]

In de stilte willen we u bidden, ieder voor zich. We zijn stil en we bidden voor onszelf, voor de mensen om ons heen, voor deze wereld. We bidden, omdat we geloven dat u naar ons luistert.

Tezamen met gelovigen van alle plaatsen en tijden bidden we met de woorden van Jezus

[...]

Onze Vader (Oecumenische versie)

Onze Vader die in de hemel zijt,

Uw naam worde geheiligd;

Uw Koninkrijk kome;
 Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
 Geef ons heden ons dagelijks brood;
 En vergeef ons onze schulden,
 Zoals ook wij onze schuldenaars vergeven;
 En leid ons niet in verzoeking,
 Maar verlos ons van de boze.
 Want van U is het Koninkrijk
 En de kracht en de heerlijkheid
 In eeuwigheid.
 Amen.

Mededelingen

Collecte

De eerste collecte is voor de diaconie
 De tweede collecte is voor de gemeente.

Mocht u geen contant geld bij u hebben, dan kunt u uw donatie overmaken op NL 23 INGB 0000 1707 14 Remonstrantse Gemeente Rotterdam onder vermelding van: collecte 25 december

Slotlied (staande) Lied 481 'Hoor de engelen zingen d'eer'

1 Hoor, de en-gelen zin-gen de eer
 van de nieuw ge-bo-ren Heer!
 Vre-de op aar-de, 't is ver - vuld:
 God ver-zoent der men-sen schuld.
 Voeg u, vol-ken, in het koor,
 dat weer-klinkt de he-mel door,
 zing met al-ge-me-ne stem
 voor het kind van Bet-le-hem!
 Hoor, de en-gelen zin-gen de eer
 van de nieuw-ge-bo-ren Heer!

2. Hij, die heerst op 's hemels troon,
Here Christus, Vaders Zoon,
wordt geboren uit een maagd
op de tijd die God behaagt.
Zonne der gerechtigheid,
woord dat vlees geworden zijt,
tussen alle mensen in
in het menselijk gezin.
Hoor, de engelen zingen de eer
van de nieuwgeboren Heer!

3. Lof aan U die eeuwig leeft
en op aarde vrede geeft,
Gij die ons geworden zijt
taal en teken in de tijd,
al uw glorie legt Gij af
ons tot redding uit het graf,
dat wij ongerept en rein
nieuwgeboren zouden zijn.
Hoor, de engelen zingen de eer
van de nieuwgeboren Heer!

Uitzending en zegen

Bevestigen wij dan ons geloof in een leven van liefde.
Aanvaarden wij onze verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap,
Haar taak in deze wereld, met haar noden.
En gaan wij dan van hier naar ons huis en onze levensopdracht,
de vreugde van het kerstfeest in,
Onder Gods zegen.
De Heer zegene en Hij behoede u.
De Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.

Antwoordlied (staande) 'Ere zij God'

Ere zij God, ere zij God, in de hoge,
in de hoge, in de hoge
Vrede op aarde, vrede op aarde,
in de mensen een welbehagen.
Ere zij God in de hoge,
ere zij God in de hoge.
Vrede op aarde, vrede op aarde,
vrede op aarde, vrede op aarde.
In de mensen, in de mensen een welbehagen,
in de mensen een welbehagen, een welbehagen.
Ere zij God, ere zij God,
in de hoge, in de hoge, in de hoge !
Vrede op aarde, vrede op aarde,
in de mensen een welbehagen.
Amen, amen

Muziek: 'Weihnachstoratorium' (aria)

Johann Sebastian Bach (1865-1750)

Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh,
wache nach diesem vor aller Gedeihen!
Labe die Brust, empfinde die Lust,
wo wir unser Herz erfreuen!